

Kollektivhuset Blomstret

Delad glädje dubbel glädje?

För många står ordet kollektivboende för 1970-tal och flower power. Men boendeformen blir allt mer populär. Hemtrevligt hälsar på hos kollektivhuset Blomstret i Gävle – och får höra både lovord och gnissel.

TEXT & FOTO MIA BORNBERGER

Det röda tegelhuset ligger inbäddat i grönska och på gården står otaliga cyklar parkerade i ställ. Genom önstren skimtar ett stort kök belamrat med edskap och kastruller.

Vi befinner oss i hjärtat av kollektivet Blomstret i Gävle. Här lagar de boende maten efter ett oterande schema. När Hemtrevligt är på besök är det Stefan Gustavssons tur att agera kock och ill sin hjälp har han treåriga dottern Edith.

– Jag trivs här och min vardag underlättas

väsentligt, säger Stefan och sätter in den sista plåten i ugnen.

I Sverige finns det cirka 45 kollektivhus – och det byggs allt fler. De flesta fungerar som högmoderna bostadsrättsföreningar med ett gemensamt ansvar för huset, den dagliga matlagningen och övriga aktiviteter.

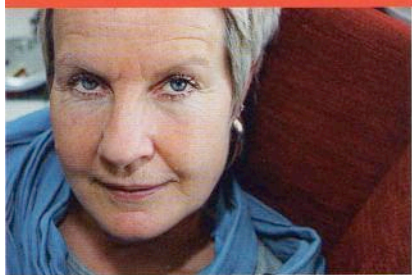
Det första kollektivhuset byggdes på Kungsholmen i Stockholm i mitten av 1930-talet. Då utfördes de dagliga sysslorna i huset med hjälp av anställd personal. Tanken var att det skulle

fungera som avlastning för kvinnorna, som i stället skulle ut och förvärvsarbeta. Det var kontroversiellt, många ansåg att kvinnor som sökte sig dit var lata.

Numera brottas kollektiven i stället med hippie-stämpeln från 1970-talet.

I Blomstret är man enig om att det mesta fungerar bra, men precis som i övriga grupper i samhället så gnisslar det ibland. Det är många viljor som ska enas. Men här är den demokratiska processen viktig och får ta sin tid. ■

3 boende berättar. Vänd & läs!

1. Birgitta Aulin, sidan 42:

Det finns många kontaktytor

2. René Mascayano Olivares, sidan 43:

"Här måste vi vara mer toleranta"

3. Pauline & Lasse Nordgren, sidan 44:

"Vi vuxna fick krypa till korset"

FORTS.

Kollektivhuset Blomstret

Hon kallar sig ensamvarg men har bott i kollektiv sedan 20-årsåldern. Birgitta Aulin tycker om att det uppstår mänskliga möten på ett naturligt sätt – och känner en trygghet i gemenskapen.
– Här finns alltid en hjälpende hand, säger hon.

Birgitta Aulin

Ålder: 57 år.

Familj: Ensamstående.

Bor: Tvårummare på 46 kvadratmeter.

Yrke: Lärare på Särvux.

Levnadsregel: Allt är föränderligt.

Birgitta Aulin håller upp det nybrygga kaffet i stora färgglada koppar.

– Jag är ett kollektivfreak, säger hon frimodigt och sätter sig ned i sin röda fåtölj.

Med en bakgrund som lärare är hon van vid att diskutera och i kollektivet pågår det hela tiden olika typer av samtal.

– Tänk om jag skulle sitta ensam i lägenheten och äta varje dag, vilken tråkig tillvaro. Här fungerar det som en gammaldags bygdegemenskap. Det mesta blir roligare när man gör det tillsammans, även om jag också delvis är en ensamvarg.

Birgitta kom i kontakt med sitt första kollektiv redan i 20-årsåldern.
– Jag började jobba som barnflicka i ett kollektiv i Hälsingland och sedan dess har jag bott i både stora och små hus i Mellansverige. Blomstret fick jag höra talas om via en bekant.

Att många människor är tveksamma till den här typen av boende tror Birgitta beror på en rädsla för att dela vår privata tillvaro med

1. Birgitta förstår inte pratet om velourkillar ”Jag har träffat många Tarzan genom åren”

– Jag är främst ute efter gemenskapen vid maten. Vid några tillfällen har vi suttit och spelat ukulele i matsalen, från eftermiddag till sedan natt, säger Birgitta.

”Mänskliga möten uppstår på ett naturligt sätt”

andra. Men hon menar att gemenskapen kan vara en trygghet om något oförutsett inträffar.

– Fallet kanske inte blir lika djupt om man bor i ett kollektiv, det finns alltid en hjälpende hand. Men det kan å andra sidan bli komplicerat om det till exempel handlar om en skilsmässa. Vem ska bo kvar? Kanske går man här och hatar varandra.

Enligt Birgitta så bidrar det moderna boendet, där många inte ens känner sin granne, till att skapa ett anonymt samhälle.

– I vanliga boenden handlar det så mycket

om självständighet, men på kuppen blir många människor väldigt ensamma. Här behöver vi inte visa att vi söker gemenskap, mänskliga möten uppstår på ett naturligt sätt och det finns många kontaktytor.

Finns det många fördomar kring den här typen av boende?

– Ja, absolut. En ogrundad uppfattning som jag har stött på är att det bara skulle vara velourkillar som bor så här. Det stämmer inte, jag har träffat många Tarzan genom åren, säger Birgitta och skrattar. ■

MATSALEN. De boende delar på matlagningen efter ett rullande schema.

Kollektivet Blomstret

✧ Byggs: 1985.

✧ Antal lägenheter: 39 stycken mellan 46 och 76 kvadratmeter.

✧ Kollektivet består av en bostadsrättsförening och en kollektivhusförening. Den sistnämnda sköter de gemensamma ansvarsområdena och maten.

✧ Antal boende: 51 vuxna och 22 barn.

✧ Tillgång till bilpool, bastu, motionsrum, snickarverkstad, fotorum m.m.

MÖTESPLATSER. Det finns många hörn där man kan knyta kontakter med andra boende.

För René står barnen alltid i centrum och genom musiken har de skapat ett gemensamt intresse.
– Musiken förenar oss. Den är inte bara teori, utan även hjärna och hjärta, säger han.

René Mascayano Olivares

Ålder: 45 år.

Familj: Barnen Gianfranco, 23 år, och Natalia, 14 år.

Bor: Trerummare på 76 kvadratmeter.

Yrke: Industrielektriker.

Levnadsregler: René: Vara medveten om det som händer runt omkring. Natalia: Att inte döma andra människor.

2. René gick igenom en livskris ”Mina grannar fanns där för mig dygnet runt”

René Mascayano Olivares uppträdde på Blomstret, blev fascinerad över sättet att umgås – och flyttade dit. Efter en skilsmässa valde han att bo kvar med dottern Natalia. René tror på en renässans för kollektivboendet.

– I svåra tider kan gemenskap växa fram, säger han.

Med sina snart 20 år i kollektivet Blomstret tillhör René Mascayano Olivares pionjärerna.

Som flyktning från Chile tyckte han att det var ett perfekt sätt att bli ett med det svenska samhället.

– Här bor alla sorters människor: läkare, musiker och teaterfolk. Det är berikande.

René går fram till en bokhylla. Där ligger ett flertal nötfärgade flöjter på rad.

– Jag tillverkar dem själv, vi har en snickarverkstad i huset, säger han stolt.

Det var också musiken som öppnade porten till kollektivet.

– Jag blev inbjuden till huset för att spela och fascinerades över de boendes sätt att umgås med varandra. Allt var samlat under ett tak: språket, maten och sättet att tänka.

René kom till Sverige från Chile i mitten på 1980-talet tillsammans med sin dåvarande hustru och ettåriga son. Köpet av en bostadsrätt i huset blev en lyckoträff.

Men till en början var det mycket att lära sig, både när det gällde det praktiska och förmågan att anpassa sig.

– Vanligtvis kan man strunta i personer som man inte gillar. Här måste vi i stället vara mer toleranta och försöka att förstå.

I samband med en personlig kris i form av en skilsmässa upptäckte René vilket stort stöd han hade av de boende i huset.

– Jag insåg hur viktiga mina grannar var,

de fanns där för mig dygnet runt.

Kollektivet betyder mycket för René, men det finns också saker som han har svårt att förstå.

– Det irriterar mig att det kan vara en låg tolerans mot barn. Jag kommer från en miljö där barn får synas och höras, säger han och hämtar ett foto på sin son Gianfranco, som studerar i Barcelona.

– Jag saknar honom oerhört mycket, det är tur att min dotter fortfarande bor hemma.

Natalia är född i kollektivet och tycker att det format henne på ett positivt sätt. Hon fick tidigt lära sig att umgås med olika typer av människor.

René tror på en renässans för kollektivboendet och att det går hand i hand med den sociala utvecklingen.

– I dag ställs det höga krav på den enskilda individen. Men det kan få en positiv effekt: i svåra tider kan gemenskap växa fram. ■

– Här måste man kunna kompromissa, säger Natalia, 14 år.

”Jag insåg hur viktiga mina grannar var”

VÄND ►

SAMARBETE. Både stora och små hjälper till med göromålen.

CYKELSTÄLLET på Blomstret är väl utnyttjat. För den som vill åka längre finns det möjlighet att gå med i en bilpool.

FORTS. *Kollektivhuset Blomstret*

När Pauline och Lasse inte är hemma kan barnen gå ner till matsalen och äta med människor de känner. Det är en viktig del i varför trebarnsfamiljen Nordgren trivs i Blomstret.

– Vi kommer nog aldrig att flytta härifrån, säger Pauline.

Pauline & Lasse Nordgren

Ålder: 42 respektive 46 år.

Yrke: Pauline är verksamhetsledare på ABF, Rockskolan. Lasse är långtradarchaufför.

Familj: Barnen William, 13 år, Ossian, 13 år, och Minna, 8 år.

Bor: Fyrrummare på 76 kvadratmeter.

Levnadsregler: Pauline: Våga prova. Lasse: Det är bättre att göra någonting halvdant än att inte göra något alls.

Familjen Nordgren firade nyligen tio år i kollektivet och trots att deras fyrrummare på 76 kvadratmeter börjar bli trångbodd med två vuxna, en åttaåring och två tonåringar, har de inga planer på att flytta.

– Vi bodde tidiga-

re i en vanlig hyreslägenhet med en liten trädgård. Det var mysigt, men kollektivet ger oss en helt annan kvalitet i livet,

säger Pauline och tittar på sin make Lasse.

– Det är smidigt att bo här, eftersom vi båda jobbar skift. Är vi inte hemma så kan barnen själva sätta sig i matsalen och äta med människor de känner, säger han.

Måltiderna är viktiga för familjen, inte minst för gemenskapen.

– Vi behöver aldrig släpa med trötta ungar till affären. I stället kan vi ta den tiden till att umgås och sedan gå och sätta oss vid ett

3. Pauline och Lasse jobbar skift ”Hinner vara med barnen”

Ossian, Minna, Pauline, William och Lasse Nordgren drömmer ibland om ett större hem.

– Men vi tror att det kan bli svårt att hitta ett boende som ger oss lika mycket livskvalitet, säger Pauline.

dukat bord, säger Pauline belåtet.

I huset finns gästrum, bastu, ungdomsrum, fotorum med mera.

– För oss är det viktigt att utnyttja huset och de gemensamma utrymmena, annars skulle vi nog känna oss sig riktigt trångbodd, konstaterar Pauline och sneglar på pojkarnas rum.

Även om familjen aldrig har ångrat att de flyttade hit finns det också vissa nackdelar med kollektivet.

– Ibland kan det bli väldigt långdragna diskussioner kring småsaker, som valet av färg på en vägg, säger Pauline.

Lasse fortsätter:

– Ett annat exempel var beslutet om att skaffa kabel-TV. Barnen ville naturligtvis ha tillgång till många kanaler och till slut startade de en namnsamling. Eftersom det var en folkstyrd process fick vi vuxna krypa till korset. Det var roligt att se, för det är ju precis det här som vi fostrat våra barn till.

För paret Nordgren är Blomstret en lyckad kombination av enskildhet och gemenskap.

– Vi kommer nog aldrig att flytta härifrån. Nu har jag och Lasse dessutom köpt in oss i en kollektiv sommarstuga, där alla har var sin egen liten lägenhet. Precis som här, säger Pauline och ler. ■

”För oss är det viktigt att utnyttja huset”

– Vi bodde tidiga-

re i en vanlig hyreslägenhet med en liten trädgård. Det var mysigt, men kollektivet ger oss en helt annan kvalitet i livet,

säger Pauline och tittar på sin make Lasse.

– Det är smidigt att bo här, eftersom vi båda jobbar skift. Är vi inte hemma så kan barnen själva sätta sig i matsalen och äta med människor de känner, säger han.

Måltiderna är viktiga för familjen, inte minst för gemenskapen.

– Vi behöver aldrig släpa med trötta ungar till affären. I stället kan vi ta den tiden till att umgås och sedan gå och sätta oss vid ett

72 PERSONER bor i de två hopbyggda 4-våningshusen.

BLOMSTRETS HJÄRTA är köket. Här lagas mat gemensamt måndag till fredag året runt, utom på skolloven.

FESTLIGT. Maten serveras till självkostnadspris. Även gäster är välkomna.